

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
Адреса: вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057

Заявник: Товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВІТРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ»
код ЄДРПОУ 41310382
Адреса: вул. Льва Толстого, 57, м. Київ, 01032
Тел.: (044) 455 81 65
Електронна пошта: renewables@dtek.com

Представник Заявника, адвокат
Коробенко Наталія Олександрівна
Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю 156 від 03.12.2018 року, видане Радою адвокатів Черкаської області
Тел. 050-247-19-90
e-mail: korobenkona@dtek.com
Ордер от 18.11.21 ПВЭС

Суб'єкт розслідування, Ліцензіат: Державне Підприємство «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ»
код ЄДРПОУ 43068454
Адреса: вул. Симона Петлюри, 27, м. Київ, 01032
Канцелярія: (044) 594-50-02
Електронна пошта: kanc-gp@gree.com.ua

Додаткові пояснення до Скарги про порушення ДП «Гарантований покупець» ліцензійних умов та норм діючого законодавства

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВІТРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ» (попереднє найменування ТОВ «ОРЛІВСЬКА ВІТРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ») (далі – Заявник, ТОВ ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС, Товариство) здійснює діяльність з виробництва електричної енергії на підставі ліцензії, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор).

ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» здійснює виробництво електричної енергії з використанням відновлювальних джерел енергії, зокрема енергії вітру, та є учасником ринку електричної енергії.

Під час здійснення діяльності на ринку електричної енергії законні права ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» було порушено внаслідок недотримання державним підприємством

«Гарантований покупець» (далі – ДП «Гарантований покупець», Підприємство) Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, що обґрунтовується в направленій Скарзі від 17 листопада 2021 року Товариством до НКРЕКП вих. 75/6-281/2021 (копія додається) стосовно порушення ДП «Гарантований покупець» ліцензійних умов та норм діючого законодавства щодо ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС», до НКРЕКП лист із скаргою надійшов 22.11.2021 та був зареєстрований за вхідним № 24442/1-21(далі – Скарга)

Спираючись на правові засади функціонування ринку електричної енергії України та особливості участі в ринку електричної енергії виробників електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф

Відповідно до статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії» функціонування ринку електричної енергії здійснюється на принципах, зокрема, сприяння розвитку альтернативної та відновлюваної енергетики, рівності прав на продаж та купівлю електричної енергії, недискримінаційної участі в ринку електричної енергії, а також відповідальності учасників ринку за недотримання правил ринку, правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, кодексу системи передачі, кодексу систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умов договорів, що укладаються на цьому ринку.

Статтею 71 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблена лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), може бути продана її виробниками за «зеленим» тарифом¹, аукціонною ціною, встановленими (визначеними) відповідно до Закону України «Про альтернативні джерела енергії».

За кожним видом альтернативної енергії та для кожного об'єкта електроенергетики або для кожної черги будівництва електростанції Законом України «Про альтернативні джерела енергії» встановлено ставку «зеленого» тарифу та коефіцієнти до нього, а також розмір надбавки до «зеленого» тарифу та аукціонної ціни. «Зелений» тариф на електроенергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, в тому числі на генеруючих установках домашніх домогосподарств, встановлює НКРЕКП. Частиною двадцять дев'ятою статті 9¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії» встановлено, що для суб'єктів господарювання приватних домогосподарств і споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів, виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, «зелений» тариф встановлюється до 1 січня 2030 року.

Відповідно до частини тридцять другої статті 9¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії» держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування «зеленого» тарифу вимог щодо закупівлі у кожному розрахунковому періоді електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), що використовують альтернативні джерела енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) і не проданої за договорами безпосередньо споживачам або енергопостачальним компаніям, за встановленим «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього, встановленої відповідно до статті 9² цього Закону, в обсягах та порядку, визначених статтею 15 Закону України «Про електроенергетику», а з дати початку дії нового ринку електричної енергії - в обсягах та порядку, визначених статтею 65 Закону України «Про ринок електричної енергії», а також

¹ «зелений» тариф - спеціальний тариф, за яким закуповується електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, зокрема на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) (стаття 1 Закону України «Про альтернативні джерела енергії»)

щодо розрахунків за таку електричну енергію у повному обсязі, у встановлені строки та грошовими коштами.

Згідно зі статтею 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» Кабінет Міністрів України з метою забезпечення загальносуспільних інтересів та виконання гарантій держави щодо купівлі всієї електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною, визначає державне підприємство для виконання функцій гарантованого покупця електричної енергії.

Відповідно до пунктів 16 та 96 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» гарантований покупець – суб'єкт господарювання, що відповідно до цього Закону є учасником ринку електричної енергії та зобов'язаний купувати електричну енергію у виробників, яким встановлено «зелений» тариф, а також у виробників за аукціонною ціною та виконувати інші функції, визначені законодавством.

Статтею 8 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що здійснення функцій гарантованого покупця провадиться на ринку електричної енергії за умови отримання відповідної ліцензії, що видається Регулятором у встановленому законодавством порядку.

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця затверджені постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1471 (далі – Ліцензійні умови).

Відповідно до пункту 2.2 Ліцензійних умов при провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися, зокрема, таких організаційних вимог:

- укладати договори, обов'язкові для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів (*підпункт 9 пункту 2.2 Ліцензійних умов*);
- купувати у суб'єктів господарювання, яким встановлено «зелений» тариф, усю відпущену електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим їм «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього протягом усього строку застосування «зеленого» тарифу, якщо такі суб'єкти господарювання входять до складу балансувальної групи виробників за «зеленим» тарифом (*підпункт 12 пункту 2.2 Ліцензійних умов*);
- здійснювати купівлю електричної енергії за «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього на підставі типового договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом, форма якого затверджена НКРЕКП, з виробником, якому встановлено «зелений» тариф, у порядку та відповідно до правил, визначених НКРЕКП (*підпункт 15 пункту 2.2 Ліцензійних умов*);
- здійснювати оплату електричної енергії, купленої у виробників за «зеленим» тарифом, за фактичний обсяг відпущеної електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), на підставі даних комерційного обліку, отриманих від адміністратора комерційного обліку, у порядку та строки, визначені відповідними договорами (*підпункт 16 пункту 2.2 Ліцензійних умов*);
- сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену у виробників за «зеленим» тарифом (*підпункт 18 пункту 2.2 Ліцензійних умов*);
- не надавати перевагу окремим виробникам електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф, та/або не перешкоджати їм у здійсненні своєї діяльності в рамках функціонування балансувальної групи виробників за «зеленим» тарифом (*підпункт 27 пункту 2.2 ліцензійних умов*);
- виконувати свої обов'язки, які визначені в порядку купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, правилах ринку електричної енергії, правилах ринку «на добу наперед»

та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових документах, що регулюють функціонування ринку електричної енергії (*підпункт 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов*).

Частиною третьою статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що купівля-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього здійснюється на підставі двостороннього договору між виробником або споживачем, якому встановлено «зелений» тариф, та гарантованим покупцем. Такий договір укладається на підставі типового договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом. Типовий договір про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом затверджений постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 (у редакції постанови НКРЕКП від 13.12.2019 № 2802).

Договір купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом укладається між гарантованим покупцем та виробником або споживачем, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) на весь строк дії «зеленого» тарифу, тобто, до 1 січня 2030 року.

Відповідно до частини п'ятої статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» гарантований покупець здійснює оплату електричної енергії, купленої за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною, за фактичний обсяг відпущеної електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), на підставі даних комерційного обліку, отриманих від адміністратора комерційного обліку (далі – АКО), у порядку та строки, визначені відповідними договорами.

Порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії затверджений постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 (далі – Порядок купівлі).

Крім того, частиною третьою статті 71 Закону України «Про ринок електричної енергії» та пунктом 2.2 Типового договору про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом передбачено, що виробники електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф мають обов'язково входити до балансуєчої групи гарантованого покупця. Пунктом 8.1 глави 8 Порядку купівлі передбачено, що для здійснення купівлі-продажу електричної енергії продавець повинен стати учасником ринку електричної енергії, укласти з гарантованим покупцем двосторонній договір купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною, типові форми яких затверджені Регулятором, вступити на підставі цього договору до балансуєчої групи гарантованого покупця, про що продавець зобов'язаний повідомити оператора системи розподілу (далі – ОСР), на території ліцензованої діяльності якого знаходиться, та здійснювати операції з купівлі та продажу електричної енергії лише із гарантованим покупцем.

За інформацією, розміщеною на веб-сайті ДП «Гарантований покупець»², станом на 12.11.2021 до складу балансуєчої групи виробників за «зеленим» тарифом входило понад 900 суб'єктів господарювання, в тому числі ТОВ «ОРЛІВСЬКА ВІТРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ» (теперішнє найменування ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС»).

Відповідно до Типового договору про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом:

– продавець за «зеленим» тарифом зобов'язується продавати, а гарантований покупець зобов'язується купувати всю відпущену електричну енергію, вироблену продавцем за «зеленим» тарифом, та здійснювати її оплату відповідно до умов цього Договору та законодавства України, у тому числі Порядку купівлі (*пункт 1.1 Типового договору*);

– продавець за «зеленим» тарифом зобов'язується продавати, а гарантований покупець зобов'язується купувати всю відпущену електричну енергію в точках комерційного обліку

² https://www.gpee.com.ua/get_document/84 (роздруковка додається)

електричної енергії генеруючих одиниць продавця за встановленим йому «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до тарифу (*пункт 2.3 Типового договору*);

– вартість електричної енергії, купленої гарантованим покупцем у продавця за «зеленим» тарифом у розрахунковому місяці, визначається відповідно до Порядку купівлі, на підставі тарифів, встановлених НКРЕКП для кожної генеруючої одиниці (*пункт 2.5 Типового договору*);

– розрахунок за куплену гарантованим покупцем електроенергію здійснюється грошовими коштами, що перераховуються на поточний рахунок продавця за «зеленим» тарифом, з урахуванням ПДВ (*пункт 3.2 Типового договору*);

– гарантований покупець зобов'язаний, зокрема, купувати у продавця за «зеленим» тарифом вироблену електричну енергію, за винятком обсягів електричної енергії, необхідних для власних потреб; у повному обсязі здійснювати своєчасні розрахунки за куплену у продавця за «зеленим» тарифом електричну енергію (*пункт 4.5 Типового договору*).

Главою 10 Порядку купівлі визначено, яким чином здійснюється розрахунок платежів та порядок їх здійснення між гарантованим покупцем та продавцями.

Зокрема, у пункті 10.1. Порядку купівлі визначено, що до 15 числа (включно) розрахункового місяця гарантований покупець здійснює оплату платежу продавцям із забезпеченням їм пропорційної оплати відповідно до оперативних даних щодо обсягу товарної продукції, наданої АКО, підписаної кваліфікованим електронним підписом (далі – КЕП) уповноваженої особи, за перші 10 днів розрахункового місяця, що визначається відповідно до обсягів відпуску електричної енергії генеруючими одиницями продавця, що визначені відповідно до пунктів 8.7 та 8.8 глави 8 цього Порядку, з урахуванням авансових платежів та заборгованості продавця перед гарантованим покупцем за спожиту електричну енергію.

До 25 числа (включно) розрахункового місяця гарантований покупець здійснює оплату платежу продавцям із забезпеченням їм пропорційної оплати відповідно до оперативних даних щодо обсягу товарної продукції, наданої АКО, підписаної КЕП уповноваженої особи, за перші 20 днів розрахункового місяця, що визначається відповідно до обсягів відпуску електричної енергії генеруючими одиницями продавця, що визначені відповідно до пунктів 8.7 та 8.8 глави 8 цього Порядку, з урахуванням авансових платежів та заборгованості продавця перед гарантованим покупцем за спожиту електричну енергію.

Відповідно до пункту 10.2 Порядку купівлі з урахуванням положень глав 7 та 8 цього Порядку гарантований покупець протягом двох робочих днів з дня отримання сертифікованих даних комерційного обліку електричної енергії від АКО здійснює розрахунок вартості електричної енергії, за яку здійснюється оплата продавцю за розрахунковий місяць, та направляє йому акт купівлі-продажу в електронному вигляді, підписаний зі своєї сторони КЕП уповноваженої особи, на електронну адресу.

У разі необхідності оплати продавцем спожитої електричної енергії гарантований покупець протягом двох робочих днів з дня отримання сертифікованих даних комерційного обліку електричної енергії від АКО здійснює розрахунок відповідної вартості електричної енергії та направляє продавцю акт купівлі-продажу в електронному вигляді, підписаний зі своєї сторони КЕП уповноваженої особи, на електронну адресу.

Згідно з пунктом 10.3 Порядку купівлі після отримання від гарантованого покупця на електронну адресу акта купівлі-продажу продавець надає у триденний строк з дати отримання актів купівлі-продажу гарантованому покупцю два примірники акта купівлі-продажу, підписані зі своєї сторони.

Гарантований покупець у п'ятиденний строк з дати отримання актів купівлі-продажу підписує їх зі своєї сторони та надсилає продавцю один примірник поштою.

У разі наявності у продавця зауважень до акта купівлі-продажу, наданого гарантованим покупцем, продавець письмово повідомляє про це гарантованого покупця.

За наявності зауважень до акта купівлі-продажу та/або ненадання продавцем акта купівлі-продажу, підписаного зі своєї сторони, остаточний розрахунок за відпущену продавцем електричну енергію здійснюється в розмірі, визначеному в наданому гарантованим покупцем акті купівлі-продажу, з подальшим коригуванням сплачених коштів після врегулювання розбіжностей.

Відповідно до пункту 10.4 Порядку купівлі після отримання від продавця акта купівлі-продажу протягом трьох робочих днів з дати оприлюднення рішення Регулятора щодо затвердження розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, наданої гарантованим покупцем у розрахунковому місяці, гарантований покупець здійснює остаточний розрахунок з продавцем із забезпеченням йому 100 % оплати відпущеної електричної енергії попереднього розрахункового періоду (місяця) з урахуванням авансових платежів.

У разі необхідності оплати продавцем спожитої електричної енергії продавець здійснює таку оплату протягом двох робочих днів з дати отримання від гарантованого покупця підписаного КЕП уповноваженої особи акта купівлі-продажу.

Таким чином, діючими нормативними актами, в тому числі Ліцензійними умовами встановлено обов'язок гарантованого покупця здійснювати купівлю усього обсягу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, за встановленим «зеленим» тарифом, та проводити розрахунки з такими виробниками з дотриманням принципу пропорційності.

Недотримання ДП «Гарантований покупець» Ліцензійних умов, що призвело до порушення законних прав ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС»

ДП «Гарантований покупець» утворено постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 324.

Відповідно до статуту ДП «Гарантований покупець», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 455, підприємство утворено з метою забезпечення купівлі всієї електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (у разі використання гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим «зеленим» тарифом відповідно до законодавства, а також отримання прибутку від провадження господарської діяльності.

Предметом діяльності ДП «Гарантований покупець» відповідно до статуту є:

- надання операторові системи передачі електричної енергії (далі – ОСП), функції якого виконує ПрАТ «НЕК «Укренерго», послуги із збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел;

- купівля у суб'єктів господарювання, яким встановлено «зелений» тариф, всієї відпущеної електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (у разі використання гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні та малими гідроелектростанціями), за встановленим їм «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього протягом всього строку застосування «зеленого» тарифу, якщо такі суб'єкти господарювання входять до складу балансувальної групи гарантованого покупця за «зеленим» тарифом;

- здійснення оплати електричної енергії, купленої у виробників за «зеленим» тарифом, за фактичний обсяг відпущеної електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (у разі використання гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), на підставі даних комерційного обліку електричної енергії, отриманих від адміністратора комерційного обліку електричної енергії, у порядку та строки, визначені відповідними договорами;

- купівля-продаж електричної енергії на ринку електричної енергії.

Згідно з даними Реєстру суб'єктів господарювання, які провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, діяльність яких регулюється НКРЕКП³, станом на 15.11.2021 ДП «Гарантований покупець» володіє ліцензією на здійснення функцій гарантованого покупця.

06 лютого 2018 року між Державним підприємством «Енергоринок» та ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» (попереднє найменування ТОВ «ОРЛІВСЬКА ВІТРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ») було укладено Договір № 14816/01 (далі - Договір), відповідно до умов якого Заявник зобов'язується продавати, а Державне підприємство «Енергоринок» зобов'язується купувати електроенергію, вироблену Заявником, та здійснювати її оплату відповідно до умов Договору.

31 липня 2019 року між Державним підприємством «Енергоринок», ДП «Гарантований покупець» та Товариством укладена Додаткова угода №477/01 до Договору, відповідно до якої здійснено заміну сторони у зобов'язанні в зв'язку з правонаступництвом гарантованим покупцем прав і обов'язків Державного підприємства «Енергоринок» та замінено статті 1-10 Договору статтями 1-8 в новій редакції.

Згідно з пунктом 1.1 Договору (тут і надалі за текстом Заяви Договір в редакціях Додаткових угод №477/01 від 31.07.2019; №503/01/20 від 13.03.2020 та №1402/02/21 від 01.04.2021, що діяли на момент спірних правовідносин; копія Договору з Додатковими угодами додається) за цим Договором Виробник за «зеленим» тарифом (Товариство) зобов'язується продавати, а Гарантований покупець (ДП «Гарантований покупець») зобов'язується купувати всю відпущену електричну енергію, вироблену виробником за «зеленим» тарифом, та здійснювати її оплату відповідно до умов цього Договору та законодавства України, у тому числі Порядку купівлі.

У пункті 2.2 Договору визначено, що купівля-продаж електричної енергії за цим Договором здійснюється за умови членства виробника за «зеленим» тарифом в балансуєчій групі виробників за «зеленим» тарифом.

Листом від 03.09.2019 року № 01/37698 (копія додається) ДП «НЕК «Укренерго» поінформувало Товариство про включення останнього до балансуєчої групи ДП «Гарантований покупець».

Відповідно до пункту 2.3. Договору Виробник за «зеленим» тарифом зобов'язується продавати, а Гарантований покупець зобов'язується купувати всю відпущену електричну енергію виробника в точках комерційного обліку електричної енергії генеруючих одиниць виробника за встановленим йому «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до тарифу.

Умовами пунктів 2.4., 2.5 Договору сторони погодили, що Виробник за «зеленим» тарифом продає Гарантованому покупцю електричну енергію відповідно до Порядку купівлі за тарифами, величини яких для кожної генеруючої одиниці за «зеленим» тарифом встановлені НКРЕКП, у національній валюті України.

Оплата товарної продукції (електричної енергії), купленої гарантованим покупцем у виробників за «зеленим» тарифом у розрахунковому місяці, та складання актів купівлі-продажу електричної енергії та актів купівлі-продажу відшкодування частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії здійснюються відповідно до положень глави 10 Порядку купівлі (п. 3.3. Договору). Аналіз положень глави 10 Порядку купівлі наведений вище.

При цьому, станом на дату подання цієї Заяви ДП «Гарантований покупець», в порушення положень Договору та законодавства не здійснив в повному розмірі оплату за електричну енергію, продану йому протягом 2020 та 2021 років.

3

https://www.nerc.gov.ua/data/filearch/litsenziini_reestry/Reestr%20subektiv%20gospodaruvannya%20yaki%20reguluytsya%20NEURC.pdf

Так, зокрема, Товариством за період з квітня по липень 2020 року продано електричну енергію ДП «Гарантований покупець» на загальну суму _____ грн., що підтверджується підписаними Підприємством Актами купівлі-продажу електричної енергії за відповідні місяці (копії додаються). Таким чином, ДП «Гарантований покупець» підтвердило прийняття товару (електричної енергії) за період з квітня по липень 2020 року та зобов'язалося здійснити оплату його вартості.

Однак, Підприємство здійснило лише часткову оплату за отриману за період з квітня по липень 2020 року електричну енергію на загальну суму _____ грн., що підтверджується платіжними дорученнями, копії яких додаються до цієї Заяви.

Відтак, сума заборгованості за отриману ДП «Гарантований покупець» електричну енергію за період з квітня по липень 2020 року становить _____ грн.

За період з січня по жовтень 2021 року Товариство продало електричну енергію ДП «Гарантований покупець» на загальну суму _____ грн., що підтверджується підписаними Підприємством Актами купівлі-продажу електричної енергії за відповідні місяці (копії додаються). Таким чином, ДП «Гарантований покупець» підтвердило прийняття товару (електричної енергії) за період з січня по жовтень 2021 року та зобов'язалося здійснити оплату його вартості.

Однак, ДП «Гарантований покупець» здійснено лише часткову оплату за отриману за період з січня по жовтень 2021 року електричну енергію на загальну суму _____ грн., що підтверджується платіжними дорученнями, копії яких додаються до цієї Заяви.

Відтак, сума заборгованості за отриману Підприємством електричну енергію за період з січня по жовтень 2021 року становить _____ грн.

Варто зазначити, що починаючи з листопада 2019 року спостерігаються систематичні несплачені з боку ДП «Гарантований покупець» виробникам електроенергії, яким встановлено «зелений» тариф, в тому числі ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС», незважаючи на гарантії держави щодо розрахунків за таку електричну енергію у повному обсязі, у встановлені строки та грошовими коштами до 1 січня 2030 року.

Для врегулювання питань заборгованості перед виробниками електроенергії, яким встановлено «зелений» тариф 10.06.2020 року Кабінетом Міністрів України та профільними галузевими асоціаціями було підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлюваної енергетики (далі – Меморандум).

Крім того, на виконання Меморандуму було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» (далі – Закон № 810-IX), в якому держава, зокрема, зобов'язалася погасити заборгованість перед виробниками електроенергії з відновлювальних джерел енергії та забезпечити своєчасну та у повному розмірі поточну оплату за відпущену «зелену» енергію.

За інформацією, розміщеною на веб-сайті ДП «Гарантований покупець»⁴ станом на 08.11.2021 рівень розрахунків з виробниками електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф, в жодному з місяців 2021 року не дорівнював 100 %, що свідчить про невиконання Підприємством покладених на нього обов'язків щодо здійснення своєчасної оплати та в повному обсязі за електричну енергію, куплену у виробників за «зеленим» тарифом, як то передбачено положеннями нормативно-правових актів, в тому числі Ліцензійних умов, та умовами відповідних договорів.

Станом на 15.11.2021 загальний розмір невиплачених ДП «Гарантований покупець» коштів за електричну енергію, продану ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» за період з квітня по липень 2020 року та за період з січня по жовтень 2021 року складає _____ грн.

⁴ https://www.gpee.com.ua/get_info?id=342 (роздруківка додається)

11 жовтня 2021 р. Кабінетом Міністрів України прийнято Постанову № 1049 «Про надання у 2021 році державної гарантії за зобов'язаннями приватного акціонерного товариства «Національна енергетична компанія «Укренерго», якою Міністерству енергетики разом з приватним акціонерним товариством «Національна енергетична компанія «Укренерго» та державним підприємством «Гарантований покупець» доручено забезпечити спрямування коштів за запозиченнями на погашення заборгованості, яка виникла відповідно до договорів про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, укладених державним підприємством «Гарантований покупець» з виробниками електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф.

04 листопада 2021 р. на сайті ДП «Гарантований покупець» було розміщено новину щодо перспектив розрахунків. Так, в зазначеній новині, зокрема, йшлося що *«за інформацією Укренерго, розрахунки за єврооблігаціями очікуються 9 листопада 2021 року. Гарантований покупець, зі свого боку, готується до невідкладного перерахування коштів на користь виробників «зеленої» електроенергії.»*⁵

У відповідь на звернення Товариства (копія листа від 11.11.2021 додається) ДП «Гарантований покупець» листом від 12.11.2021 вих. № 41/4776/6 (копія додається) повідомило про намір частково погасити заборгованість перед Заявником за рахунок коштів, отриманих від ПрАТ «НЕК «Укренерго». При цьому, ДП «Гарантований покупець» зазначило, що розподілення коштів здійснюється між всіма виробниками електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф, на пропорційній та недискримінаційній основі відповідно до принципів прозорості та справедливості.

15 листопада 2021 року на сайті ДП «Гарантований покупець» розміщено новину про розрахунки за електроенергію з відновлювальних джерел⁶, в якій Гарантований покупець зазначає, що він *«перерахував виробникам платіж, виконуючи таким чином постанову уряду про цільове спрямування коштів».*

Однак, станом на дату подання цієї Заяви ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» жодних коштів в рахунок погашення зазначеної заборгованості за 2020 - 2021 роки не отримало.

Таким чином, ДП «Гарантований покупець» ухилилося від виконання своїх зобов'язань перед Товариством щодо сплати заборгованості, в тому числі в обсязі, зазначеному в листі Підприємства від 12.11.2021 вих. № 41/4776/6. При цьому, зазначаємо, що ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» не було отримано від Підприємства жодних пояснень з цього приводу.

Непроведення ДП «Гарантований покупець» розрахунків з Товариством за продажу електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел, при тому, що Підприємством були здійснені виплати іншим виробникам електроенергії за «зеленим» тарифом, призвело до:

- порушення ДП «Гарантований покупець» принципу пропорційності, необхідність дотримання якого передбачена Порядком купівлі, при здійсненні виплат виробникам електричної енергії з відновлювальних джерел енергії за раніше поставлену електроенергію;
- застосування ДП «Гарантований покупець» дискримінаційного підходу до ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» порівняно з іншими виробниками електроенергії за «зеленим» тарифом.

Враховуючи викладене, ДП «Гарантований покупець» при здійсненні функцій гарантованого покупця не дотримано вимог, встановлених підпунктами 15, 16, 18, 27 та 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов.

Недотримання ДП «Гарантований покупець» положень Ліцензійних умов призводить до порушення законних прав ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» та негативно впливає на показники фінансово-господарської діяльності Товариства.

⁵ <https://www.gpee.com.ua/main/news?id=840> (роздруковка додається)

⁶ <https://www.gpee.com.ua/main/news?id=848> (роздруковка додається)

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» правопорушенням на ринку електричної енергії є порушення ліцензіатами відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності.

Частиною третьою статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що у разі скоєння правопорушення на ринку електричної енергії до відповідних учасників ринку можуть застосовуватися санкції, зокрема, у виді штрафу.

Згідно з частиною третьою статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії» до повноважень Регулятора на ринку електричної енергії належать, зокрема, ліцензування господарської діяльності у сфері електроенергетики відповідно до вимог цього Закону та контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності.

Відповідно до частини четвертої статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії» Регулятор має право, зокрема:

- проводити перевірки учасників ринку електричної енергії (крім споживачів) відповідно до цього Закону;
- накладати санкції на учасників ринку (крім споживачів), які порушили свої зобов'язання відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;
- видавати обов'язкові для виконання учасниками ринку рішення.

Згідно з частиною першою статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Регулятор здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов шляхом проведення планових та позапланових виїзних, а також невиїзних перевірок відповідно до затверджених ним порядків контролю.

Постановою НКРЕКП від 14.06.2018 № 428 (в редакції постанови НКРЕКП від 09.06.2021 № 935) затверджений Порядок контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов (далі – Порядок контролю), дія якого поширюється, в тому числі, на суб'єктів господарювання, що отримали ліцензії на провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця на ринку електричної енергії.

Відповідно до пункту 4.1 Порядку контролю підставою для здійснення позапланових виїзних перевірок є, зокрема, обґрунтоване звернення фізичної або юридичної особи про порушення ліцензіатом її законних прав.

Пунктом 10.1 Порядку контролю передбачено, що у разі виявлення порушень законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг та/або ліцензійних умов НКРЕКП розглядає на засіданні, що проводиться у формі відкритого слухання, питання відповідальності ліцензіата та приймає рішення про застосування до нього санкцій.

Згідно з частиною другою статті 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», пунктом 10.3 Порядку контролю за порушення законодавства та ліцензійних умов у сферах енергетики та комунальних послуг НКРЕКП може застосовувати до ліцензіатів санкції у вигляді:

- застереження та/або попередження про необхідність усунення порушень;
- накладення штрафу;
- зупинення дії ліцензії;
- анулювання ліцензії.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», статтями 6 та 77 Закону України «Про ринок електричної енергії»,

Порядком контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженим постановою НКРЕКП від 14.06.2018 № 428 (в редакції постанови НКРЕКП від 09.06.2021 № 935), ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС»

ПРОСИТЬ:

1. Прийняти зазначену заяву до розгляду.
2. За результатами розгляду цієї заяви розпочати позапланову перевірку дотримання ДП «Гарантований покупець» підпунктів 15, 16, 18, 27 та 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1471.
3. За результатами проведення позапланової перевірки прийняти рішення, яким:
 - визнати, що ДП «Гарантований покупець» не дотримано вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1471;
 - накласти на ДП «Гарантований покупець» штраф за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушення Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1471;
 - у межах здійснення заходів державного регулювання зобов'язати ДП «Гарантований покупець» забезпечити належне здійснення розрахунків з ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» за куплену електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії.

Додатки:

1. Копія Скарги ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» до НКРЕКП від 17.11.2021 вих. № 75/6-281/2021
2. Копія довіреності на представлення інтересів ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС»
3. Реєстр виробників за «зеленим» тарифом, які входять до складу балансувальної групи виробників за «зеленим» тарифом, станом на 12.11.2021 (роздрукована з веб-сайту ДП «Гарантований покупець»);
4. Копія Договору № 14816/01 від 06.02.2018 з Додатковими угодами №477/01 від 31.07.2019, №503/01/20 від 13.03.2020 та №1402/02/21 від 01.04.2021
5. Копія листа ДП «НЕК «Укренерго» від 30.09.2019 вих. № 01/37698;
6. Копії актів купівлі-продажу електричної енергії період з квітня по липень 2020 року та з січня по жовтень 2021 року;
7. Копії платіжних доручень;
8. Роздрукована новин з офіційного сайту Відповідача щодо розрахунків з виробниками електроенергії станом на 08.11.2021;
9. Роздрукована новин з офіційного сайту Відповідача щодо випуску зелених єврооблігацій;
10. Копія листа ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС» від 11.11.2021 вих. №75/6-277/2021;
11. Копія листа ДП «Гарантований покупець» від 12.11.2021 вих. № №41/4776/6;
12. Роздрукована новин з офіційного сайту Відповідача щодо оплати заборгованості у розмірі 16,3 млрд. грн.
13. Копія свідоцтва про зайняття адвокатською діяльністю.

Представник
ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС»
(за довіреністю)

адвокат Н.О. Коробенко